

L'Hospital Broggi, un negoci rodó per a La Caixa i la família Sumarroca

Un informe de la Sindicatura de Comptes denuncia les irregularitats, els contractes concedits a dit i els sobre costos d'un 110% en la construcció de l'Hospital Moisès Broggi al Baix Llobregat. Però... a qui es va adjudicar l'obra? Els constructors eren una aliança entre dues empreses de la família Sumarroca, La Caixa i ACSA —aleshores dins del grup AGBAR. La Generalitat hi haurà abocat més de 200 milions d'euros públics. Qui va donar els crèdits? Bàsicament, La Caixa. Segons el diputat de CSQEP Albano Dante Fachín, el cas exemplifica com "s'ha utilitzat el model sanitari català per escapar-se del control democràtic".

Marc Font / @marcfontribas

Al febrer de 2010, José Montilla, aleshores president de la Generalitat de Catalunya, va inaugurar l'[Hospital Moisès Broggi](#). Però el malson financer d'aquest hospital públic del Baix Llobregat havia començat molt abans. El Govern del PSC, d'ERC i d'ICV-EUiA va adjudicar les obres de construcció el 2005 amb un pressupost de 42,55 milions. Finalment, el preu va disparar-se fins als 90 milions, després de diverses modificacions contractuals. Si hi afegim els costos financers —l'hospital es pagarà fins al 2039—, la partida final real ascendeix a gairebé 200 milions d'euros. A més, cal sumar-hi els gairebé 30 milions destinats a l'adquisició de l'equipament del centre sanitari, incloent-hi la partida dedicada a cancel·lar l'endeutament. Qui ho paga, tot això? La Generalitat, l'administració que va finançar la construcció a través del **Servei Català de la Salut** (CatSalut).

La diferència entre el preu final de les obres, executades per la societat Sanibaix, Construcció i Serveis SA, i el fixat en el moment de la seva adjudicació és d'un 110%. Això ha estat denunciat en dos informes per la **Sindicatura de Comptes**. El [primer](#), presentat el 2010, va revelar sobre costos i adjudicacions a dit en les obres. El [segon](#), que es va donar a conèixer fa algunes setmanes, ha refermat aquestes observacions, i ha detectat indicis de "**responsabilitat comptable**" pel pagament de quantitats "no justificades en l'execució de les obres i el seu finançament". També conclou que, arran dels canvis "substancials" respecte a l'acord inicial, s'hauria d'haver rescindit el contracte amb l'adjudicatària i convocar un nou concurs, però no es va fer.

Però... qui hi ha darrere de **Sanibaix**, la societat constructora que el 2005 va rebre l'adjudicació de les obres del també conegut per **Hospital Comarcal del Baix Llobregat**? Actualment, la societat està participada per les constructors **Emte**, **Teyco** i **ACSA**, però fins al 2010 —és a dir, durant tot el període constructiu— també hi participava La Caixa, que, segons el departament de premsa de l'entitat, va donar finançament per a la construcció de l'hospital. ACSA formava part el 2005 del grup AGBAR (Aigües de Barcelona), avui en mans del gegant francès Suez Environnement però que en aquell moment era en l'òrbita de CaixaBank. Ara, però, ACSA està sota control de la lleidatana Sorigué.

Emte i Teyco eren companyies de la **família Sumarroca**, molt vinculada al pujolisme, fins al punt que el patriarca, Carles Sumarroca Coixet, va ser un dels fundadors de CDC. Emte va fusionar-se amb Comsa el 2009, i avui la nova companyia, anomenada Comsa Corporación, està controlada per la família Miarnau, si bé els Sumarroca mantenen un 30% del capital a través de la societat patrimonial Barsedana Inversions.

Teyco sí que continua en mans de la família Sumarroca, però recentment ha canviat la denominació per [Top Projectes i Contractes](#). El darrer any ha estat especialment convuls per a l'empresa, que, [segons la Fiscalia Anticorrupció, hauria pagat comissions del 3% a CDC](#), camuflades a través de donacions a la fundació CatDem, a canvi de rebre adjudicacions de contractes d'obra pública. Arran del cas del 3%, Jordi Sumarroca, el seu conseller delegat fins al març, va ser empresonat. Les constructores de la família Sumarroca s'han caracteritzat pel fet d'adjudicar-se nombrosos contractes públics de la Generalitat, si bé la seva [preeminència s'ha accentuat durant els governs convergents](#).

Catalunya Sí que es Pot (CSQEP) ha demanat la compareixença al Parlament de l'actual conseller de Salut de la Generalitat, Antoni Comín, perquè doni explicacions de l'informe de la Sindicatura de Comptes sobre l'Hospital Moisès Broggi. El portaveu adjunt de CSQEP, **Albano Dante Fachín** —que, juntament amb la diputada Àngels Martínez Castells, ha presentat la sol·licitud de compareixença—, afirma a CRÍTIC que “aquest cas és l'exemple perfecte de com fer servir el model sanitari català per escapar-se del control democràtic “. Per a Fachín, no es tracta d'un exemple aïllat, sinó el resum d'un model determinat. També recorda que a pocs quilòmetres del centre hi ha l'hospital de Viladecans, que forma part de l'Institut Català de la Salut (ICS) i, per tant, està sotmès a un control directe de la cambra parlamentària, però la Generalitat va optar per aixecar un nou hospital que està integrat en un consorci. D'aquesta manera, el control públic és molt més lax.

Un projecte executat durant el tripartit

El projecte de fer un hospital comarcal al Baix Llobregat neix el 1999, encara amb Jordi Pujol al capdavant de la Generalitat, a partir d'una recomanació apareguda en un informe del Departament de Salut. Posteriorment, el 2003, el [ConSORCI Sanitari Integral](#) (CSI) va adquirir una parcel·la a l'Institut Català del Sòl (Incasòl) per construir-hi el centre mèdic. El CSI comprèn un seguit de centres assistencials —hospitals, centres d'atenció primària, residències...— de Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat, Cornellà, Sant Joan Despí i Sant Feliu de Llobregat. El consorci està controlat fonamentalment per la Generalitat, si bé al seu consell també hi ha representants d'alguns ajuntaments, del Consell Comarcal del Baix Llobregat —fonamentalment, administracions en mans del PSC— i de la Creu Roja.

Per tirar endavant la construcció de l'hospital Moisès Broggi, el CSI va crear al juny de 2003 la societat Sanitat Integral del Baix Llobregat, SLU (SIBLL), actualment dissolta. Aquesta va ser l'empresa, 100% pública, encarregada de licitar i dirigir les obres. Al concurs **només hi va concórrer una proposta, la conjunta de La Caixa, Emte, Acsa i Teyco**, que va adjudicar-se l'encàrrec el 30 de març de 2005 per 42,55 milions. Fins al 2009, el preu va anar disparant-se fins als 90 milions, costos financers a banda, com a conseqüència de diverses modificacions en el contracte que l'informe de la Sindicatura qüestiona.

Tota la construcció va executar-se durant el Govern tripartit, amb l'aleshores socialista **Marina Geli** com a consellera de Salut de la Generalitat. Segons el diputat de CSQEP i dirigent de Podem Albano Dante Fachín, tot el procés de construcció s'emmarca en un paradigma del que s'ha anomenat “sociovergència sanitària”, ja que en aquest cas el consorci que encarrega el projecte estava controlat pel PSC.

El primer canvi pressupostari va arribar el 29 de juliol de 2005, amb la signatura del contracte entre SIBLL i Sanibaix. De cop, l'import va passar a ser de 49,3 milions per "treballs extraordinaris de fonamentació i moviments de terra". Segons la Sindicatura de Comptes, **la signatura del contracte per un import superior a l'adjudicació vulnera la Llei de contractes de les administracions públiques (LCAP)**. El 21 de desembre de 2006 va haver-hi un nou canvi contractual, que va elevar el pressupost en gairebé 7 milions, fins als 56,24. De nou, l'ens fiscalitzador el qüestiona i diu que les modificacions no podien comportar aquest increment.

El 2007 es va redactar un nou projecte executiu de les obres, que van fer disparar el cost en més de 30 milions, de manera que va quedar fixat en 87 milions. Per a la Sindicatura, el nou acord contenia canvis substancials respecte als previs, de manera que "d'acord amb la LCAP, caldria haver resolt el contracte anterior i efectuar una nova licitació". Però no es va fer i Sanibaix va continuar amb el projecte, que s'encariria en 3 milions més, per completar els 90, el 2009. El motiu va ser la construcció d'un edifici annex on s'ubicaria l'ampliació de la cafeteria i el servei de medicina hiperbàrica.

Sobrecostos financers

Per pagar les obres i l'equipament de l'hospital, es va recórrer a finançament bancari, de manera que el cost final sumant els dos conceptes pot arribar a 225 milions, que el CatSalut aportarà fins al 2039 al CSI en anualitats d'entre 5 i 9,4 milions. I amb quina entitat es va contreure el deute? Fonamentalment, amb La Caixa, una de les companyies que integraven Sanibaix. Segons els [comptes anuals del CSI](#), el 31 de desembre de 2014 estaven pendents de pagament dos préstecs corresponents a l'Hospital Moisès Broggi. D'un en faltaven més de 83 milions i correspon al crèdit signat amb La Caixa i Dexia Sabadell per pagar els 87 milions inicials de l'obra. De l'altre en restaven per pagar 12,7 milions i es va contreure, amb La Caixa i el BBVA, per adquirir l'equipament del centre sanitari.

El cost financer de la construcció de l'Hospital Comarcal del Baix Llobregat ha estat fins ara molt més elevat del previst i aquest és un altre dels elements que denuncia la Sindicatura de Comptes. El crèdit de 87 milions es va tancar amb un tipus fix del 6,0%, malgrat que en les clàusules administratives del contracte d'adjudicació de les obres s'establí que havia de ser l'euríbor més un punt. I, entre el 2009 i el 2014, l'euríbor va oscil·lar d'un màxim del 2,004% el 2011 a un mínim del 0,329% el 2014. Per tant, a banda que l'incompliment del que deia l'adjudicació suposa una vulneració de la LCAP, s'ha hagut d'afrontar un sobrecost financer d'almenys 3 milions fins al 2015.

A tot això, s'hi ha d'afegir un element que ja es denunciava en l'anterior informe de la Sindicatura, com és la contractació a dit. El **despatx Brullet-Pineda** va guanyar el 2003 el concurs d'idees per a l'avantprojecte de l'hospital, però posteriorment també es va emportar el projecte bàsic, l'informe ambiental i dos projectes executius sense que hi hagués cap tipus de concurs. En total, el despatx d'arquitectes va obtenir uns honoraris de 2,8 milions. Per tot plegat, l'informe de la Sindicatura conclou que hi ha "indis de responsabilitat comptable" en el procés de construcció de l'Hospital, amb uns sobrecostos manifestos. El CSI no comparteix les conclusions de l'informe i en les seves al·legacions considera que no hi ha hagut sobrecostos ni responsabilitat comptable, però l'ens fiscalitzador no atén les reclamacions del consorci.

El Parlament no ha abordat l'informe de la Sindicatura i CSQEP està en l'espera que es confirmi la compareixença o no del conseller Antoni Comín. En tot cas, Albano Dante Fachín lamenta la "poca operativitat" de la comissió parlamentària que debat els informes de la Sindicatura de Comptes, ja que la previsió és que no afronti la investigació sobre l'Hospital de Sant Joan Despí fins mesos després de la seva publicació.